

Klima og miljødepartementet

Vår ref.

Deres ref.

Ås 7. oktober 2024

24/3437 Innspill til samfunnsoppdrag sirkulær økonomi

Takk for muligheten til å komme med innspill til et nytt samfunnsoppdrag på sirkulærøkonomi.

Sirkulærøkonomi er et område der Norge har sterke kunnskapsmiljø å bygge på, ikke minst i UH-sektoren som for eksempel NMBU. Ved å gi disse mer kraft, er det et stort potensial i å få frem den nye teknologiutviklingen som trengs for å finne de gode løsningene. NMBU har 4 konkrete innspill:

1. NMBU mener arbeidet med sirkulærøkonomi tematisk bør sorteres inn i to hovedprosesser: kretsløpene for fornybare ressurser og for ikke-fornybare ressurser.
  - 1a. Først de fornybare ressursene. Vi vil trekke frem den sirkulære bioøkonomien, der man bruker biologiske og kjemiske prosesser for å utnytte biologisk råstoff og restprodukter. Eksempler på dette er å hente ut næringsstoffer og energi fra avfallsvann og avfall fra husholdninger og næringer, inkludert havbruksnæringen. På NMBU jobber vi frem annengenerasjons biodrivstoff, ved å ta i bruk restråstoff fra skognæring og landbruk. Og vi jobber med å etablere en helsirkulær verdikjede for tre. Vi savner generelt perspektiver fra den sirkulære bioøkonomien i høringsnotatet.
  - 1b. For kretsløpene for ikke-fornybare ressurser bør bærekraftig gjenbruk av masser og arealer med. Det er også et stort uutnyttet potensial i å gjenvinne plast på mye mer miljøvennlige måter enn i dag, ved hjelp av enzymer.
2. Så blir gode kvantitative målformuleringer svært viktig, og er noe vi ønsker å bidra til. For tema gjenbruk av masser kan det for eksempel

tallfestes en bestemt reduksjon av uttak av jomfruelige masser, løsmasser og fjell, og redusert behov for deponering av masser.

3. På organisering, tror vi at erfaringene med EUs samfunnsoppdrag, *missions*, kan gi nyttig lærdom, som at vi ikke må lage prosessen og strukturene så kompliserte at vi ikke klarer å nå målene. En annen erfaring er at samfunnsoppdragene som har fått drahjelp fra andre politiske prosesser, har utviklet seg best (for eksempel er det klare sammenhenger mellom bærekraftig fôr og sirkulærøkonomi). For å lykkes med en overgang fra lineær til sirkulær økonomi, en overgang som krever koordinert innsats på tvers av sektorer, vil det være avgjørende med et tydelig, nasjonalt lederskap.
4. Vi må også redusere risiko for at nye teknologiske løsninger skaper nye problemer, som å underminere økonomisk- og sosial bærekraft. Områder å være oppmerksomme på er å ha kontroll på finansieringskildenes opprinnelse. En økning i bruk av digitale tjenester blir trukket frem i høringsnotatet. Dette kan gi økt inntjening hos multinasjonale digitale selskaper som er kjent for aggressiv skatteplanlegging.

Oppsummert: NMBU mener sirkulærøkonomi er et godt tema for et tredje nasjonalt samfunnsoppdrag. Mange nevner forretningsmodeller som viktige. Det er de avgjort, men vi har et sterkt behov for **målrettet og uavhengig forskning og teknologiutvikling** for å finne de gode løsningene. I forlengelsen av dette, er det også verdt å nevne at NMBU jobber i samarbeid med USN, NORSUS og norsk senter for sirkulærøkonomi NCCE for å etablere et **nasjonalt kompetansesenter for sirkulærøkonomi**.

NMBU har lang erfaring med å jobbe i tett samarbeid med partnere utenfor akademia, og vi ønsker å bidra enda sterkere inn som **forsknings samarbeidspartner og kunnskapsleverandør** i den brede samhandlingen som et samfunnsoppdrag vil kreve.

Med hilsen,

Finn A. Weltzien
Prorektor forskning og innovasjon